ชื่อวิจัย วิจัยประเมินผลโครงการทักษิณพัฒนา ปี 2543

ผู้วิจัย รองศาสตราจารย์ ดร.วัน เดชพิชัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประพันธ์ วิเศษรัฐกรรม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ บุญช่วย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรูญ ตันสูงเนิน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ สันติวรานนท์
นางณัฐิณี พรหมมาตร์

บทคัดย่อ

การวิจัยประเมินผลครั้งนี้เป็นการวิจัยประเมินผลก่อนและหลังดำเนินโครงการทักษิณพัฒนา ปี 2543 โดยใช้รูปแบบการวิจัยชนิดการทดสอบก่อน-หลัง (Pretest-Posttest Study Design) และรูปแบบการประเมินผลงานที่เกิดขึ้นจริงของสคริฟเวน (Scriven's Actual Effect Evaluation) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการดำเนินงานโครงการทักษิณพัฒนาที่ประชาชนและชุมชนได้รับทั้งโดยตรงและโดยอ้อม รวมทั้งรวบรวมปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงการดำเนินโครงการให้ดีขึ้น มีการศึกษาข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ซึ่งได้จากการใช้แบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบบันทึกข้อมูลการสนทนากับประชาชน ผู้นำท้องถิ่น ข้าราชการ และผู้ปฏิบัติงานในหน่วย จากพื้นที่ปฏิบัติการของหน่วยทักษิณพัฒนา (นทพ.) ทั้ง 7 หน่วย จำนวน 280 คน ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ด้วยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบทีแบบกลุ่มไม่อิสระจากกัน (t-test of Dependent group) สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยประเมินผล สรุปได้ดังนี้

1. สภาพของประชาชนและชุมชนในพื้นที่ปฏิบัติการ ทั้ง 7 หน่วย ก่อนโครงการทักษิณพัฒนาจะเข้าไปดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ไม่ว่าจะพิจารณาสภาพตามวัตถุประสงค์ของโครงการแต่ละด้าน หรือตามวัตถุประสงค์ในแต่ละแผนงาน

2. ผลการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการทักษิณพัฒนา พบว่า หลังจาก นทพ. ทั้ง 7 หน่วยได้ปฏิบัติงานทำให้สภาพของประชาชนและชุมชนตามวัตถุประสงค์ของโครงการโดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งด้านอุดมการณ์ในการรับผิดชอบต่อท้องถิ่นและประเทศชาติอยู่ในระดับมากเพียงด้านเดียว ส่วนด้านความรักสามัคคีอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก ส่วนด้านการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

3. ผลการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ของแต่ละแผนงาน พบว่า หลังจาก นทพ. ทั้ง 7 หน่วย ปฏิบัติงานทำให้สภาพของประชาชนและชุมชนตามแผนงานโดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแผนงานรณรงค์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพย์ติดอยู่ในระดับมากเพียงแผนงานเดียว ส่วนแผนงานสังคมจิตวิทยา แผนงานช่วยเหลือประชาชน แผนงานประชาสัมพันธ์ และแผนงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจชุมชนอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ สำหรับแผนงานติดตามประเมินผลและการข่าวประสบความสำเร็จในระดับมาก

4. ผลการปฏิบัติงานตามโครงการ/งานของแต่ละแผนงาน พบว่า หลังจาก นทพ. ทั้ง 7 หน่วย ปฏิบัติงานตามโครงการ/งานของแผนงานโดยรวมทั้งหมดทำให้ประชาชนและชุมชนได้รับประโยชน์ในระดับปานกลาง ซึ่งการปฏิบัติงานตามโครงการ/งานของแผนงานช่วยเหลือประชาชน แผนงานสังคมจิตวิทยา แผนงานรณรงค์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพย์ติด แผนงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจชุมชนและแผนงานประชาสัมพันธ์ ประชาชนได้รับประโยชน์ในระดับปานกลางทุกแผนงานตามลำดับ สำหรับการปฏิบัติงานตามแผนงานติดตามประเมินผลและการข่าว ผู้ปฏิบัติงานใน นทพ. ได้รับประโยชน์ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก

5. ผลการเปรียบเทียบสภาพของประชาชนและชุมชนก่อนกับหลังดำเนินโครงการทักษิณพัฒนา พบว่า

5.1 สภาพของประชาชนและชุมชนตามวัตถุประสงค์ของโครงการโดยรวมและเกือบทุกด้านหลังดำเนินงานสูงกว่าก่อนดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ก่อนดำเนินงานกับหลังดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

5.2 สภาพของประชาชนและชุมชนตามวัตถุประสงค์ของแผนงานโดยรวม และแต่ละแผนงาน หลังดำเนินงานสูงกว่าก่อนดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ผลข้างเคียงหลังจากการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการทักษิณพัฒนา ปี 2543 พบว่า ผลข้างเคียงโดยรวมและแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งการปฏิบัติงานทำให้เกิดผลข้างเคียงด้านความรักสามัคคี และด้านอุดมการณ์ในการรับผิดชอบต่อท้องถิ่นและประเทศชาติสูงกว่าด้านอื่น ๆ

7. ผลกระทบทางบวกหลังจากการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการทักษิณพัฒนาปี 2543 พบว่าผลกระทบโดยรวมทั้งหมดและแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งการปฏิบัติงานทำให้เกิดผลกระทบด้านความรักสามัคคีและด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตสูงกว่าด้านอื่น ๆ

8. เจตคติของประชาชนที่มีต่อโครงการทักษิณพัฒนา ปี 2543 ในแต่ละพื้นที่ นทพ. อยู่ในระดับเห็นด้วยระดับสูง

9. ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญมี 2 ประเด็น คือ วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณมีน้อยไม่เพียงพอ

Research Title Evaluative Research of Southern Development Project in the Year 2000

Researchers Associate Prof. Dr. Won Detpichai
Asst. Prof. Prapan Wisetrattakam
Asst. Prof. Dr. Suwit Boonchuay
Asst. Prof. Jaroon Tansoongnern
Asst. Prof. Suthep Santiwaranont
Mrs. Natinee Prommatr

Abstract

This research is an evaluation of the Southern Development Project administered in the year 2000. It uses a pretest- posttest study design and Scriven's actual effect evaluation. Its objectives are to study the direct and indirect effects of the Project's operation on people and communities and to gather problems, impediments and suggestions for improvements. The data has been collected from 280 samples of local people, community leaders, government officials, and personnel of seven Southern Development Units (SDUs) working in the area, using a questionnaire, observation and records of discussions. The data is then analyzed quantitatively based on frequencies, percentages, arithmetic means, standard deviations and the t-test of dependent group. It is also analyzed qualitatively in a content analysis.

The research findings are as follows:

1. The states of people and communities in the seven SDU area before implementing the Project are at a moderate level, whether considering each objective of the Project or that of the work plan.

2. After the 7 SDUs' operation according to the Project's objectives, the states of people and communities are generally moderate. Only their ideology of responsibility to the locality and the nation is high but their unity is moderate to high. Custom and cultural preservation, life-quality development, and natural resource and environment conservation are sequentially at a moderate level.

3. After their operation according to work plans' objectives, the states of people and communities are generally moderate. Narcotic prevention and control

campaign work plan is the only one that is high while socio-psychology, public service, public relations, and life-quality and community-economics promotion work plans are moderate. The follow-up and evaluation work plan and information work plan are highly successful.

4. After the operation according to each plan's activities, people and communities benefit from the Project moderately in general. The activities of public service, socio-psychology, narcotic prevention and control campaign, life-quality and community-economics promotion and public relations work plans are respectively beneficial at a moderate level. As for the operation according to follow-up and evaluation and information work plans, the personnel working in the SDUs benefit from them at a moderate to high level.

5. The results of a comparison of the states of people and communities before and after the operation of the Project reveals that:

5.1 Overall, and in most cases, the states of people and communities are significantly higher after the operation according to the Project's objectives. But, custom and cultural preservation before the operation is not different from that after.

5.2 The states of people and communities after operating by the objectives of each and all of the work plans are significantly higher than those before.

6. Overall as well as each side effect occurring after the operation according to the Project's objectives is moderate. The operation generates higher side effects on unity and ideology of responsibility to the locality and the nation than on others.

7. Overall as well as each positive impact occurring after the operation according to the Project's objectives is moderate. The operation generating higher impact on unity and life-quality development than on others.

8. People in each SDU have highly positive attitudes towards the Southern Development Project in the Year 2000.

9. The two important problems are a lack of equipment and a limitation of financial budget.